नेपाल सरकार

भूमि ब्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय

सिंहदरवार, काठमाण्डौं

सेवा प्रवाहमा सुधार सम्बन्धी कार्ययोजना (Action Plan for Service Delivery Improvement)

क्र. सं	क्षेत्र	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	अपेक्षित नतिजा /कैफियत	समयसीमा
१.	मालपोत तथा भूमि सुधार	१.१ भूमि सुधार तथा मालपोत कार्यालय / मालपोत कार्यालयले सेवा प्रवाहका लागि अबलम्बन गर्ने विधि सहितको SOP (Standard Operating Procedure/Handbook) बनाई लागू गर्ने।	भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभाग / भूमि सुधार तथा मालपोत कार्यालय / मालपोत कार्यालय	सेवाग्राहीलाई सहजता हुने।	२०८२ पौष मसान्त

		१.२. जग्गाको बर्गीकरण अनुसार (निजी/सार्वजनिक/सरकारी/ हदबन्दी भन्दा बढि जग्गा आदि)को लगतको अद्यावधिक विवरण तयार गर्ने।	भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभाग / भूमि सुधार तथा मालपोत कार्यालय / मालपोत कार्यालय	सरकारी, सार्वजनिक जग्गाको विवरण प्राप्त भई प्रभावकारी संरक्षण तथा उपयोग हुने।	२०८२ पौष मसान्त
		१. ३. बिर्ता जग्गा सम्वन्धी समस्या समाधान गर्ने ।	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय, भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभाग एवं	बिर्ता सम्वन्धी जग्गाको समस्या समाधान हुने।	२०८२ फाल्गुन मसान्त

			सम्बन्धित भूमिसुधार तथा मालपोत / मालपोत कार्यालय		
		१.४. स्थानीय तहमा भूसेवा केन्द्र संचालन गर्न अभिमुखीकरण कार्यक्रम गरी Pilot project शुरु गरिएकोमा कम्तिमा थप १० वटा नयाँ स्थानीय तहमा समेत बिस्तार गर्ने ।	भूमि व्यवस्था/ स्थानीय तह	स्थानीय तहबाट नै सेवा प्रवाह हुने।	२०८२ पौष मसान्त सम्म
		१.५. मोही सम्बन्धी अभिलेख, तथ्यांक अद्यावधिक तथा संकलन गर्ने .	भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभाग एवं सम्बन्धित भूमिसुधार तथा मालपोत /	जग्गामाथिको द्वैध स्वामित्व अन्त्य हुने	२०८३ असार मसान्त सम्म (मोही बाँडफाँड निबेदन दिने म्याद २०८२ चैत्र मसान्त सम्म)

			मालपोत कार्यालय		
		१.६. दूर्गम तथा आवश्यक पर्ने क्षेत्रहरुमा मालपोत कार्यालय थप गर्ने।	मन्त्रालय / भूमि व्यवस्थापन विभाग	दुर्गम क्षेत्रका थप ४ स्थानमा मालपोत कार्यालय विस्तार भै सेवामा नागरिकको पहुँच सहज हुने ।	२०८२ फाल्गुन मसान्त
		१.७. भूमि बैंक स्थापना, सञ्चालन र व्यवस्थापनको लागि कार्यविधि तर्जुमा गर्ने ।	मन्त्रालय (योजना, अनुगमन तथा मुल्याङ्कन महाशाखा)	कार्यविधि तर्जुमा भै स्थानीय तहमा भूमि बैंक स्थापना, सञ्चालन र व्यवस्थापनमा सहजीकरण हुने ।	२०८२ फाल्गुन १५ भित्र
		१.८. भूमि समस्या सम्बन्धी राष्ट्रियस्तरको Realtime डाटाबेस तयार गर्ने।	भूमि समस्या समाधान आयोग	• भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्वासी र अव्यवस्थित बसोबासीहरुको	२०८३ माघ मसान्त

				निवेदनको एकीकृत लगत तयार भएको हुने	
२.	सहकारी क्षेत्र सुधार	२.१. समस्याग्रस्त सहकारीहरूको विस्तृत विवरण सहितको श्वेतपत्र जारी गर्ने।	समस्याग्रस्त सहकारी व्यवस्थानपन समिति	समस्याग्रस्त सहकारी सम्बन्धी श्वेतपत्र (status paper) तयार भै जारी भएको हुने	तुरुन्तै
		२.२. कोपोमिसमा बचत तथा ऋण सहकारीलगायत सबै प्रकारका सहकारी संस्थाहरूको सहकारी ऐन र नियमावली बमोजिमको विवरण अद्यावधिक गर्ने ।	सहकारी विभाग	संचालनमा रहेका सबै प्रकृतिका सहकारी संस्थाहरुको समष्टिगत विवरण प्रणालीमा प्रबिष्टि भई पूर्णरुपमा अध्याबधिक भएको हुने	२०८२ फाल्गुन मसान्त
		२.३. बचत तथा ऋण सहकारीमा नेपाल राष्ट्र बैंक र राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरणले तोकेको मापदण्ड पालना एवं कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने।	राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण / सहकारी विभाग विभाग/प्रदेश	कारोवार रकम जोखिमको स्तर तथा गुनासोको संख्याको आधारमा कम्तिमा एक तिहाई बचत तथा ऋण	निरन्तर

			सरकारको सम्बन्धित मन्त्रालय / सम्बन्धित स्थानीय तह	सहकारी संस्थाको स्थलगत वा गैरस्थलगत अनुगमन गरिएको हुने	
		२.४. समस्याग्रस्त सहकारीका सम्बन्धमा भएका कार्य प्रत्येक हप्ता वेबसाइटमा सार्वजनिक गर्ने।	समस्याग्रस्त सहकारी व्यवस्थापन समितिको कार्यालय	समस्याग्रस्त सहकारीका सम्बन्धमा भएका कार्य पारदर्शी हुने	निरन्तर
		५. उच्च जोखिम भएका सहकारीको सूचीकरण र वर्गीकरण गर्ने।	राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण	प्राधिकरणको सफ्टवेयरमा दर्ता भएका सहकारीहरुले पेश गरेको विवरणको अध्ययन तथा विश्लषणको आधारमा सूचीकरण एवं	२०८२ फाल्गुन मसान्त

				बर्गीकरण कार्यको थालनी भएको हुने	
		२.६. सहकारी क्षेत्रमा भएको बेथिति सम्बन्धी छानविन गर्न उच्चस्तरीय जाँचबुझ आयोग गठन गर्ने।	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिवी निवारण मन्त्रालय	बेथिति सम्बन्धी छानविन गर्न उच्चस्तरीय जाँचबुझ आयोग गठन भएको हुने	तुरुन्तै
		२.७. राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरणलाई ऐन बमोजिमको कार्य सम्पादन गर्न जनशक्ति व्यवस्थापन एवं प्राविधिक सहायता उपलब्ध गराउने।	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिवी निवारण मन्त्रालय / राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण	नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषदबाट स्वीकृत अस्थायी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण अनुसारको जनशक्ति उपलब्ध भएको हुने प्राधिकरणमा स्थायी दरबन्दी कायम गर्न संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी स्वीकृतिको	तत्काल माघ मसान्त

				लागि मन्त्रालयमा पेश भएको हुने	
		२.८. सहकारी बचतकर्ताको रकम ठगी गर्ने, अपचलन गर्ने दोषी सञ्चालक/पदाधिकारी/कर्मचारी विरुद्ध पक्राउ पुर्जी, राहदानी रोक्का, मुद्दा दर्ता लगायतका विवरणका लागि सहकारी Real-Time Monitoring Dashboard तयार गर्ने।	समस्याग्रस्त सहकारी व्यवस्थापन समिति	नियमनकारी निकायहरुलाई तत् सम्बन्धमा कानूनी कारवाही गर्न सहज भएको हुने	२०८२ माघ १०
		३.१. देशभरका सबै स्थानीय तहको भूउपयोगको अवस्था झल्किने GIS Map तयार गरी प्रकाशन गर्ने ।	नापी विभाग	• प्रदेशस्तरीय भूउपयोग नक्सा तयार भएको हुने	२०८२ पौष मसान्त
		३.२.भूउपयोग अनुसारको नक्सा (Atlas) तयार गर्ने।	नापी विभाग	• भूउपयोग सम्वन्धी एकीकृत जानकारी नक्शामार्फत प्रवाह भएको हुने	२०८२ पौष मसान्त

३.	नापी क्षेत्र सुधार	३.३. सबै नापी कार्यालयले सेवा प्रवाहका लागि अबलम्बन गर्ने विधि सहितको SOP (Standard Operating Procedure/Handbook) बनाई लागू गर्ने।	नापी विभाग / नापी कार्यालय	नापी कार्यालयहरुको सेवा प्रवाहमा एकरुपता कायमभएको हुने	२०८२ पौष मसान्त
		३.४. अन्तराष्ट्रिय सीमास्तम्भ मर्मत तथा व्यवस्थापनमा समन्वय गर्ने।	नापी विभाग	सीमा स्तम्भ नियमित मर्मत सम्भार भएको हुने	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल संग निरन्तर समन्वय गर्ने।
		३.५. नापी नभएको भूभागको नापनक्सा गर्ने। साथै गुठीका जग्गाहरु नापी हुन बाँकी रहेका स्थान नवलपरासी, सुनसरी, दोलखा, सङ्खुवासभा जिल्लामा नापी दर्ता सुरु गरि सम्पन्न गर्ने।	नापी विभाग	देशव्यापी रुपमा नापनक्शाको कार्य सम्पन्न भएको हुने	नापी गोश्वारा स्थापना भए पश्चात नियमित रुपमा सञ्चालन गर्ने
		३.६. दुर्गम तथा आवश्यक पर्ने क्षेत्रहरुमा नापी कार्यालय थप गर्ने र नापनक्सा	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिवी निवारण	• मालपोत कार्यालय विस्तार भएका स्थानमा ४ वटा नापी	२०८२ पौष मसान्त

		कार्यको लागि छुट्टै नापी कार्यालय स्थापना गर्ने	मन्त्रालय / नापी विभाग	कार्यालय स्थापना भै सेवा प्राप्तिका लागि नागरिकको सहज पहुँच भएको हुने • नापजाँच गर्न ७ वटा नापी गोश्वारा स्थापना भई व्यवस्थित नाप नक्सा सञ्चालन भएको हुने	
		३.७. नापी कार्यालयहरुमा संचालनमा रहेको प्रणाली NeLIS लाई चुस्त बनाई सबै नापी कार्यालयमा विस्तार गर्ने ।	नापी विभाग/नापी कार्यालय	सम्पूर्ण नापी कार्यालयहरुबाट NeLIS मार्फत सेवा प्रवाह भएको हुने	२०८२ फागुन मसान्त
		४.१. गुठी जग्गा सम्बन्धमा वि.सं. २०६२ मा भोजराज घिमिरेको संयोजकत्वमा पेश भएको प्रतिवेदन लागू गर्न कार्यदल गठन गर्ने ।	गुठी संस्थान	• कार्यदलले पेश गरेको प्रतिवेदनका आधारमा उक्त प्रतिवेदन कार्यान्वयनमा आई	तुरुन्तै

४.	गुठीको जग्गा संरक्षण			गुठी जग्गा संरक्षण भएको हुने	
		४.२. गुठी संस्थान, संचालक समितिको ३ जना सदस्य नियुक्ति गरि सञ्चालक समितिलाई पूर्णता दिने।	मन्त्रालय, गुठी संस्थान	गुठी संस्थान, सञ्चालक समितिले पूर्णत पाई वैठक नियमित बसेको हुने	निरन्तर
		४.३. गुठी संस्थान ऐन, २०३३ दफा ७ बमोजिमको विद्वत समिति गठन गर्ने।	मन्त्रालय, गुठी संस्थान	विद्वत समितिबाट गुठी संस्थान सञ्चालक समितिलाई आवश्यक सल्लाह सुझाव प्राप्त भएको हुने	तुरुन्तै
		४.४. मठाधीश, पुजारी, चिनिया लामा लगायतको पारिश्रमिक तोक्ने सम्बन्धी मापदण्ड तर्जुमा गर्ने ।	गुठी संस्थान	मठाधीश, पुजारी, चिनिया लामाको पारिश्रमिकमा एकरुपता कायम भई मठमन्दिरको भेटीघाटी समेतको	२०८२ पौष मसान्त

				उचित व्यवस्थापन भएको हुने	
		४.५. मठाधीश तथा चिनिया लामा नियुक्ति सम्वन्धी मापदण्ड संशोधन/ परिमार्जन गर्ने ।	गुठी संस्थान	• नियुक्तिको स्पष्ट मापदण्ड तय भएको हुने, • योग्य व्यक्ति मठाधीश तथा चिनिया लामा नियुक्ति भएको हुने	२०८२ पौष मसान्त
		४.७. श्रीगणेश र श्रीभैरबको आवासको लागि हनुमानढोकास्थित साविक नव आदर्श बिद्यालयको भवन रहेको स्थानमा भवन निर्माणका लागि शिक्षा मन्त्रालयसंग जग्गाको भोगाधिकारका लागि समन्वय गर्ने।	मन्त्रालय, गुठी संस्थान	शिक्षा मन्त्रालयसंगको समन्वयमा श्री गणेश र श्री भैरवलाई स्थायी आवासको व्यवस्था भएको हुने	२०८२ माघ मसान्त
		४.८. संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालाय अन्तर्गत पर्ने क्षेत्र विकास समिति र गुठी व्यवस्थापन समिति बीचको	मन्त्रालय, गुठी संस्थान	• एकद्वार प्रणालीबाट सांस्कृतिक धरोहरको व्यवस्थापन भएको हुने	२०८२ माघ १५

		दोहोरो क्षेत्रअधिकारको बिषय निराकरण गर्ने ।		**• क्षेत्राधिकार सम्बन्धी विवादको अन्त्य भएको हुने**	
		४.९. रैतानी, अधिनस्थ र तैनाथी गुठी जग्गाको लगत verification गरी सो लगत तयार गर्ने र त्यस्ता जग्गाको संरक्षण गर्ने।	**गुठी संस्थान**	**• गुठी जग्गाको कित्तागत अभिलेख अद्यावधिक भएको हुने • जग्गा संरक्षणमा थप प्रभावकारिता आउने**	**तैनाथी जग्गाको २०८२ फाल्गुन मसान्त र अन्य जग्गाको निरन्तर भइरहने प्रकृया**
५.	**कानून तथा फैसला कार्यान्वयन**	५.१. भूमि, गुठी, सहकारी सम्बन्धी सर्वोच्च **अदालतको** फैसला, आयोगका प्रतिवेदन संकलन छुट्टै गरि compendium बनाउने।	**मन्त्रालय, गुठी संस्थान**	**• सम्मानित सर्वोच्च अदालतबाट भएका फैसला, विभिन्न आयोगको प्रतिवेदन एकत्रित भएको हुने, • कार्यान्वयनमा सहजता आउने**	**२०८२ माघ १५**
		५.२. भूमि, मालपोत, जग्गा नाप जाच	**मन्त्रालय, गुठी संस्थान,**	**भूमि, सहकारी, गुठी र गरिवी निवारण**	**मस्यौदा तयारी कार्य २०८२ फाल्गुन**

		गुठी, सहकारी, गरिवी निवारण, सम्वन्धि ऐन र नियमवाली संशोधनको खाका तयार गर्ने।	**सहकारी विभाग, राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण**	**सम्बन्धी ऐन तथा नियमावली निर्माण तथा संशोधन भएको हुने।**	**मसान्तसम्ममा**
६.	**सेवा प्रवाह तथा सुशासन प्रवर्द्धन**	**६.१. वेवसाइटमा नागरिक वडापत्र, chatbot आदि सहित Dynamic र अद्यावधिक गर्ने ।**	**सबै विभाग/ समिति/संस्थान कार्यालय**	**• मन्त्रालय र मातहतका सबै निकायका वेबसाइटमा नागरिक बडापत्र अद्यावधिक भएको हुने।**	**निरन्तर अद्यावधिक हुने**
		६.२. उजुरीको लागि Hotline No., इमेल, हेल्पडेस्क कार्यान्वयनमा ल्याउने ।		**• सेवाग्राहिले सेवा सम्वन्धी उजुरीको लागि हटलाइन, इमेलको माध्यम प्रयोग गर्न सकिने व्यवस्था तयार हुने।**	**निरन्तर सञ्चालनमा रहेको**

		६.३. सूचक बनाई कार्यालयको सेवा तथा व्यवस्थापन मापन ।		• सबै कार्यालयको सेवा तथा व्यवस्थापन मापनको आधार तयार भएको हुने।	२०८२ माघ १५
		६.४. भूमि प्रशासन सम्बन्धी, सहकारी सम्बन्धी र नापी सम्बन्धी The most frequently asked Questions (FAQ) वेबसाइटमा राख्ने ।		• सेवाग्राहीले आवश्यक सूचना सहज रुपमा प्राप्त गर्न सकिने।	२०८२ पौष मसान्त